

ENVIRONMENTÁLNE ASPEKTY SPOLOČENSKY ZODPOVEDNÉHO PODNIKANIA

Veronika Matiová

ABSTRACT

Actual business trend as well as the way how to gain a certain reputation and prestige is to behave responsibly towards environment. Environmentally responsible entrepreneurship is a part of the concept of socially responsible entrepreneurship that represents a commitment of entrepreneurs to strive for developing such strategies, making such decision and performing such activities that are desirable from the point of view of social goals and values. Aim is to point out the importance of environmental activities in socially responsible entrepreneurship, their benefits and possibilities of their utilization in a practice. We present here conclusions of our examination highlighting the positive results of decreasing negative impacts on the environment.

KEY WORDS

Corporate social responsibility. Environmental activities. Environmentally responsible behaviour. Environment.

JEL CLASSIFICATION

M14

ÚVOD

Neustále sa zvyšujúci prílev nových technológií a objavov nám umožňuje pohodlnejšie a efektívnejšie reagovať na každodenné podnety z okolia. Negatívnou stránkou týchto nových objavov a technológií je stále sa zvyšujúce zaťažovanie životného prostredia. Zvyšuje sa spotreba prírodných zdrojov a energií, ktoré už nie je možné spätne vrátiť. Aby sme zabránili zvyšovaniu tejto záťaže, musíme prevziať za tieto okolnosti zodpovednosť. Odpoveď na tieto skutočnosti hľadá práve koncepcia spoločensky zodpovedného podnikania. Súčasťou tejto koncepcie je aj environmentálna oblasť, ktorá sa zaoberá monitorovaním a sledovaním vplyvov činnosti podnikov na životné prostredie. V tomto príspevku jej budeme venovať najväčšiu pozornosť.

1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ

Spoločenská zodpovednosť podnikov je predmetom skúmania už niekoľko desaťročí. V súčasnosti ak si chce podnik získať povest' spoločensky zodpovedného podniku, musí preukázať aj schopnosť implementácie princípov zodpovednosti do svojej vízie, poslania i každodenných aktivít (Hvolková, 2015). Toto podnikanie vychádza z myšlienky podnikat' tak, aby z jeho činnosti mali osoh všetci. Ide o podnikanie prijateľné k spoločnosti i k životnému prostrediu. Definícií a interpretácií tohto pojmu je veľmi veľa, ako aj pohľadov naň. Pokúsime sa o priblíženie niektorých vybraných definícií týkajúcich sa našej skúmanej problematiky.

Zaujímavou a blízkou smerovaniu našej témy je definícia britskej organizácie Business in the Community, ktorá združuje viac ako 800 firiem a definuje zodpovedné podnikanie ako manažovanie pozitívnych vplyvov, ktoré má podnik na spoločnosť a na životné prostredie, a ktoré dosahuje svojimi činnosťami, produktmi alebo službami, a prostredníctvom interakcie s kľúčovými stakeholdermi ako sú zamestnanci, spotrebiteľia, investori, komunity a dodávatelia (Business in the Community, 2010; Dubcová, 2013). Domnievame sa, že manažovanie pozitívnych vplyvov podniku na životné prostredie by malo byť súčasťou činnosti všetkých podnikov. Podniky, ktoré pravidelne sledovali environmentálne vplyvy, ušetrili množstvo finančných prostriedkov (napr. v súvislosti so spotrebou energií, vody, objemom odpadov a ich likvidáciou).

Podľa Zeleného (2010) koncepcia spoločensky zodpovedného podnikania predstavuje spektrum parametrov a kritérií plánovania, merania a vyhodnocovania podnikových (v tomto kontexte aj spoločenských) výkonov, výsledkov a výstupov tak pozitívnych, ako aj negatívnych, posudzovaných v troch líniách – ekonomickej (Profit), environmentálnej (Planet) a sociálnej (People) (Zelený, 2010).

V ekonomickej oblasti sa upriamuje pozornosť na sledovanie a vylepšovanie procesov, taktiež aj na udržiavanie dobrých vzťahov zo zákazníkmi, akcionármi, spotrebiteľmi, dodávateľmi, investormi a na ochranu duševného vlastníctva. Táto oblasť sleduje tiež dosahy podniku na ekonomiku na lokálnej, národnej, ale aj globálnej úrovni, napríklad prostredníctvom rozvoja zamestnanosti alebo boja proti korupcii. Aj takýmito činnosťami prispieva k rozvoju ekonomického prostredia a snaží o minimalizáciu negatívnych dôsledkov na životné prostredie (Musová, 2013; Hroncová-Vicianová, 2014).

V sociálnej oblasti sa zodpovedné podnikanie prejavuje sledovaním a minimalizovaním negatívnych dopadov aktivít podnikov na sociálny systém. V tejto oblasti sa zameriava

najviac na zdravie a bezpečnosť zamestnancov, vyváženosť osobného a súkromného života, firemnú filantropiu a rôzne iné (Hroncová-Vicianová, 2014).

V environmentálnej oblasti sa orientuje prevažne na monitorovanie a znižovanie negatívnych vplyvov činnosti podniku na životné prostredie. Pri tejto oblasti sa očakáva, že podnik si bude uvedomovať vplyvy svojej činnosti na živú a neživú prírodu, a to vrátane ekosystému, pôdy, vzduchu a vody. Predpokladá sa, že svoju podnikateľskú činnosť bude vykonávať tak, aby chránil prírodné zdroje a čo najmenej zaťažoval životné prostredie. Ďalej sa očakáva, že bude dodržiavať environmentálne štandardy, podporovať vývoj a zavádzanie technológií ohľaduplných k životnému prostrediu. Súčasťou takého správania je dodržiavanie princípu trvalo udržateľného rozvoja, ktorý zabezpečuje život i pre budúce generácie. Môžeme sem zaradiť napríklad aj recykláciu, používanie ekologických produktov, dodržiavanie štandardov ISO 14000 a EMAS, ochranu prírodných zdrojov, používanie alternatívnych energetických zdrojov a mnohé iné (Musová, 2013; Hroncová-Vicianová, 2014).

Spoločenskú zodpovednosť v podnikaní chápu Trnková (2004) a Musová (2013) ako dobrovoľný záväzok podnikateľských subjektov, ku ktorému sa môžu, ale nemusia prihlásiť. Princíp dobrovoľnosti považujeme za veľmi dôležitý. Myslíme si, že ak konanie podnikov nie je založené na tomto princípe, mnohokrát vykonávajú svoju podnikateľskú činnosť len v rámci povinných legislatívnych krokov, prípadne hľadajú možnosti, ako tieto nariadenia obísť. Neurobia žiadny krok nad rámec zákonom predpísaných činnosti, napríklad aj v oblasti ochrany životného prostredia.

Model spoločenskej zodpovednosti podnikov predstavuje proces, ktorého hlavným cieľom je prevzatie zodpovednosti podniku za svoje správanie. Aplikovanie modelu podporuje pozitívne vplyvy podniku pri výkone svojej podnikateľskej činnosti na životné prostredie, spotrebiteľov, zamestnancov, komunitu, stakeholderov a všetkých ostatných členov verejnej sféry (Babej, Varinská, 2009).

Definícií spoločensky zodpovedného podnikania je veľmi veľa, ako aj pohľadov na danú problematiku. Niektoré názory autorov sú veľmi kritické a túto koncepciu považujú len za určitú formu pozitívnej prezentácie, nie ako spôsob zodpovedného vedenia podnikov. Do istej miery môžeme s každým názorom súhlasiť. Zároveň si ale dovoľíme tvrdiť, že každá forma podnikania, ktorá prispeje hoci len v malej miere k ochrane životného prostredia a v prospech spoločnosti, má svoj zmysel. Bez ohľadu na to, ako dokáže podnik z toho profitovať.

2 CIEĽ A METÓDY

Cieľom je poukázať na význam environmentálnych aktivít v spoločensky zodpovednom podnikaní, ich prínosy a možnosti využitia v praxi. Ako prvú metódu použijeme kolektívnu (zberovú) metódu, kde predmetom zberu budú sekundárne zdroje informácií. Následne obsahovú analýzu dostupnej literatúry a syntézu, pomocou ktorých spracujeme problematiku spoločenskej a environmentálnej zodpovednosti podnikov. V teoretických východiskách budeme konfrontovať niekoľko najvýznamnejších definícií spoločensky zodpovedného podnikania. Teoretické východiská nám budú nápomocné pri spracovaní prínosov vyplývajúcich z environmentálne zodpovedného správania. Potom upriamime pozornosť na environmentálne aktivity podnikov, ktoré napomáhajú k znižovaniu negatívnych vplyvov na životné prostredie.

3 VÝSLEDKY A DISKUSIA

V nasledujúcej časti príspevku budeme prezentovať prínosy environmentálne zodpovedného podnikania pre podniky. Prispejeme aj príkladmi environmentálnych aktivít, ktoré môžu podniky začleniť do svojej podnikateľskej činnosti a dosahovať pozitívne výsledky v rámci znižovania nepriaznivých vplyvov na životné prostredie.

3.1 Prínosy z environmentálne zodpovedného podnikania

Zodpovedné správanie v environmentálnej oblasti prináša so sebou veľa výhod. Tieto výhody sú predovšetkým v nefinančnej podobe a napomáhajú podnikom k získaniu istej formy odlišenia sa od iných podnikov v konkurenčnom globálnom ekonomickom prostredí.

Za najdôležitejšie z nich považujeme nasledujúce efekty vyplývajúce z environmentálne zodpovedného podnikania:

- zlepšenie povesti environmentálne zodpovedného podniku,
- zníženie fluktuácie zamestnancov a lojálnejší zamestnanci,
- dobrý environmentálny imidž,
- spokojnosť zákazníkov,
- lepšie podmienky konkurencieschopnosti na trhu,
- prílev nových investorov,
- efektívnejší dodávateľský reťazec,
- zvýšená starostlivosť o životné prostredie (Khojastehpouhr, Johns, 2014; Galbreath, 2010).

Veľký význam má zlepšenie a udržanie si dobrej povesti environmentálne zodpovedného podniku, ktorá je pre jeho prežitie nevyhnutná. Dobrá povest' prispieva aj k získaniu si nových lukratívnejších investorov, nakoľko problematika environmentálnej zodpovednosti je vysoko aktuálna, čím sa zvyšujú aj ich šance dobre investovať a zarobiť. V prípade, že sa podnik bude správať environmentálne zodpovedne a verejnosti poskytne informácie o svojej podnikateľskej činnosti, vytvorí to dobrý predpoklad pre získanie povesti environmentálne zodpovedného podniku. Nevýhodu vidíme v tom, že malé podniky nemajú toľko priestoru na informovanie verejnosti ako veľké podniky. O to dôležitejšia je ale snaha o udržanie si tejto povesti, ktorá je pre nich dobrou reklamou. Spotrebiteľia tieto kroky veľmi ocenia a svojimi nákupnými rozhodnutiami budú viac podporovať činnosti daného podniku. Zvýši sa nákup produktov s minimálnym dopadom na životné prostredie, čo sa prejaví aj na vyššom zisku podniku. Spokojní zákazníci robia aj veľmi dobrú neplatenú reklamu, ktorá je v mnohých prípadoch oveľa účinnejšia, ako reklama realizovaná v médiách.

Výskum preukázal, že dobrá podniková povest' má významný vplyv na vytváranie hodnoty, ktorú je ťažko napodobniť. Povest' je kľúčovou konkurenčnou výhodou na trhoch, kde je diferenciácia produktov ťažká, priťahuje kvalitnejších pracovníkov a zvyšuje potenciál pre riadenie zainteresovaných strán (Husted a Allen, 2007; Galbreath, 2010). Environmentálna zodpovednosť posilňuje konkurenčnú výhodu. Sú k dispozícii výskumy, ktoré preukázali, že dobrá povest' podniku je pre spotrebiteľov pri nákupnom rozhodovaní dôležitejšia ako napríklad kvalita, značka alebo obal (Khojastehpour, Johns, 2014).

Prínosom pre podniky je aj férové správanie k svojim zamestnancom, ktoré sa prejaví v lojálnejšom prístupe. Práca v environmentálne zodpovednom podniku prináša pre zamestnancov istú prestíž, ktorí následne odmenia svojich zamestnávateľov šírením dobrých referencií o podniku. Prispieva taktiež aj k nižšej fluktuácii zamestnancov. Dôležitým prínosom je aj efektívnejšie využitie dodávateľských reťazcov, ktoré prispieje k šetreniu energií formou zníženia dopravných vzdialeností. Týmto všetkými prostriedkami sa zvyšuje starostlivosť o životné prostredie, či už zo strany samotného podniku alebo jedincov fungujúcich v celej spoločnosti.

3.2 Environmentálne aktivity spoločensky zodpovedného podnikania

Podnikové aktivity zahŕňajú v sebe mnoho typov vplyvov na životné prostredie. Zvyčajne sa environmentálny vplyv prejavuje negatívne. Medzi takéto dopady zaraďujeme: nadmerné používanie prírodných neobnoviteľných zdrojov energie, znečistenie, plytvanie zdrojmi,

degeneráciu, biodiverzitu, zmenu klímy, odlesňovanie atď. Vzhľadom k tomu, že mnoho obchodných problémov úzko súvisí so životným prostredím a prekračuje národné hranice, podniky sú aktérmi v globálnom prostredí (Uddin, 2008; Úbrežiová, 2015). Spoločensky zodpovedného správanie u podnikov je možné dosiahnuť rôznymi environmentálne zodpovednými aktivitami a medzi často realizované patria tieto:

- úsporné zaobchádzanie s prírodnými zdrojmi,
- obmedzovanie negatívneho vplyvu činnosti na životné prostredie,
- ekologická výroba,
- investície do čistých technológií,
- ochrana prírodných zdrojov,
- produkty a služby neohrožujúce prírodné prostredie (Pavlík, Belčík, 2010; Hvolková, 2015).

V nasledujúcej časti budeme prezentovať niektoré príklady vybraných environmentálne zodpovedných aktivít, ktoré sú podnikmi najčastejšie využívané v praxi.

Úsporné zaobchádzanie s prírodnými zdrojmi

Šetrenie vodou a úsporné zaobchádzanie s energiami sú považované za najčastejšie formy znižovania negatívnych dopadov na životné prostredie. Podniky ich realizujú formou šetrenia spotreby vody potrebnej pri výrobe, ale aj na bežné využívanie. Podniky dosiahli úsporu elektrickej energie napríklad výmenou klasických žiaroviek za úsporné, zhasínaním svetla, vypínaním počítačov počas víkendov.

Znižovanie množstva vypúšťania skleníkových plynov a emisií do ovzdušia môžeme dosiahnuť efektívnejším využívaním dopravy. Jedným z príkladov je nahrádzanie pracovných ciest on-line konferenciami alebo telekonferenciami, čím prispejeme k zefektívneniu dopravy a v konečnom dôsledku aj ušetreniu nákladov za pracovnú cestu. Mnohé podniky majú už zrealizované aj telekonferenčné miestnosti, ktoré majú veľmi dobré a kvalitné vybavenie potrebné k tejto forme komunikácie.

Ekologická výroba a obmedzovanie negatívneho vplyvu činnosti na životné prostredie

Množstvo odpadu rastie veľmi rýchlym tempom a aktuálne trendy sú vyrábať čím viac a čím rýchlejšie. Ekonomický model, ktorý je založený na lineárnom princípe „vyrobiť – spotrebovať – zlikvidovať“, dnes už nefunguje efektívne (BLF, 2016). Trendom je vyrábať produkty rýchlej spotreby, ktoré sa nahradia novšími a lepšími, čo spôsobuje zvyšovanie

množstva odpadu. Mali by sme vyrábať produkty slúžiace aj na dlhšie časové obdobie alebo ich opätovne používať. Veľké množstvo odpadu, ktoré bežne končí na skládkach možno premeniť na hodnotný vstupný zdroj ďalšieho použitia.

Obal predstavuje dôležitú časť záujmu spotrebiteľa, ktorý sa zaujíma o ekologicky šetrné nákupné správanie. Obalová technika zohráva dôležitú úlohu, nakoľko zabraňuje plytvaniu materiálom a chráni životné prostredie. Zníženie celkového množstva obalov v podnikoch a využitie obalového materiálu šetrného k životnému prostrediu podporuje udržateľnosť životného prostredia (Zafar, 2013).

Recyklovanie predstavuje proces opätovného zhodnocovania materiálov, ktoré boli už v minulosti použité na istý účel a teraz sa z nich stal odpad. Materiály získané formou recyklácie sú používané samostatne ako prímes pri výrobe produktov z primárnych surovín, za účelom zníženia výrobných nákladov, šetrenia životného prostredia a v niektorých prípadoch aj za účelom zlepšenia vlastností samotného produktu (Babej, Varinská, 2009). Podniky využívajúce ekologicky šetrné obalové materiály, znižujú ich uhlíkovú stopu použitím viac recyklovaných materiálov a minimalizujú emisie.

Zavádzanie formy ekologickej výroby v podnikoch je považované za jeden zo spôsobov ako znížiť množstvo spotrebovanej energie a emisií vypúšťaných do ovzdušia. Modernizáciou strojov a zariadení používaných pri výrobe je možné dosiahnuť hneď niekoľko výrazných zmien a aj ušetrenia finančných prostriedkov. Na začiatku to zo sebou prinesie finančné zaťaženie podniku, ale neskôr sa vložené investície prejavujú v šetrení energie a životného prostredia. Touto cestou podniky prispievajú k znižovaniu negatívneho vplyvu činnosti na životné prostredie a k podpore environmentálnej iniciatívy smerom k spotrebiteľom, čím si môžu zvýšiť predaj a získať si aj dobrú povesť.

Investície do obnoviteľných zdrojov energie a ich využívanie

Investície do čistých technológií je možné realizovať prostredníctvom ekologických inovácií. Za ekologické inovácie sa považujú všetky inovácie, ktoré znižujú využívanie prírodných zdrojov a uvoľňovanie škodlivých látok v priebehu celého životného cyklu. Tieto inovácie sa vyskytujú v rôznych typoch nových alebo výrazne vylepšených produktoch, službách, procesoch, obchodných metódach, organizačných štruktúrach a podobne (Európska komisia, 2013).

„Prehodnocovací pokrok“ (Re-Thinking Progress) odhaľuje nový model fungovania ekonomiky, ktorého základom sú produkty, ktoré sú „vyrobené tak, aby boli vyrobené znova“

za využívania energie z obnoviteľných zdrojov (BLF, 2016). Obnoviteľné zdroje prispievajú k energetickej sebestačnosti, zníženiu závislosti od dodávok zemného plynu a celkovo fosílnych palív, k tvorbe nových pracovných miest v regióne a v neposlednom rade priaznivo vplývajú na životné prostredie zníženou tvorbou emisií CO₂.

Obnoviteľné technológie sú považované za čisté zdroje energie. Optimálnym využitím týchto zdrojov môžeme minimalizovať dopady na životné prostredie. Tieto technológie sú udržateľné produkciou minimálnych sekundárnych odpadov na základe súčasných a budúcich hospodárskych a sociálnych spoločenských potrieb. Obnoviteľné energetické technológie poskytujú vynikajúcu príležitosť pre zmiernenie emisií skleníkových plynov a zníženie globálneho otepľovania prostredníctvom konvenčných zdrojov energie (Panvar, Kaushik, Kothari, 2011). Zavádzanie systémov obnoviteľných zdrojov energie môže mať veľký vplyv na spoločensky zodpovedné aktivity spoločnosti.

ZÁVER

Nakoľko sa zrýchľila doba, podniky musia prichádzať stále s niečím novým a inovatívnym. V ochrane životného prostredia je tento priestor veľmi výrazný. Podniky sa musia neustále prispôbovať aktuálnym trendom a uskutočňujú to realizáciou rôznych environmentálnych aktivít. Najčastejšími environmentálnymi aktivitami sú recyklácia odpadu, šetrný obalový dizajn, úspora energie, šetrenie prírodnými zdrojmi, ekologickejšia výroba, vyrábanie opätovne použiteľných materiálov.

Prvú časť príspevku sme venovali spoločensky zodpovednému podnikaniu, kde sme sa zamerali na teoretické vymedzenie problematiky spoločensky zodpovedného podnikania a jej troch oblastí. Najväčšiu pozornosť sme venovali environmentálnej oblasti, nakoľko sme sa vo výsledkoch zameriavali práve na príklady environmentálne zodpovedných aktivít. Tieto aktivity môžu podniky využívať vo svojej podnikateľskej činnosti. Priblížili sme aj prínosy, ktoré vyplývajú z environmentálne zodpovedného podnikania. Významnými prínosmi sú zníženie produkcie množstva odpadov, nahrádzanie prírodných zdrojov energie obnoviteľnými, šetrenie energie, vody a rôzne iné aktivity. Týmito aktivitami podniky zvyšujú svoju konkurencieschopnosť v globálnom ekonomickom prostredí a zlepšujú si svoj environmentálny imidž v očiach celej spoločnosti. Je už len na samotných podnikoch, ktoré z daných aktivít budú na ochranu životného prostredia preferovať.

Príspevok je súčasťou riešenia projektu VEGA 1/0802/16 "Vplyv inovatívnych marketingových koncepcií na správanie vybraných trhových subjektov na Slovensku".

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

BABEJ, A, VARINSKÁ, K. 2009. Spoločensky zodpovedné podnikanie, recyklácia a "green image" podniku. In Trendy v podnikaní 2013: recenzovaný zborník príspevků mezinárodní vědecké konference [online]. Plzeň, 2013 [cit. 2016/11/25]. 7 s. ISBN 978-80-261-0321-9. Dostupné na internete: http://www.tvp.fek.zcu.cz/cd/2013/PDF_sbornik/2.pdf/

BUSINESS LEADERS FORUM. Odporúčania lídrov v zodpovednom podnikaní pre oblasť životné prostredie [online]. [cit. 2016/11/25]. Dostupné na internete: <http://www.nadaciapontis.sk/data/files/Odpor%C3%BA%C4%8Dania%20BLF/9.1.1.%20OE%20SK%20-%20web%20verzia%2001.pdf>

DUBCOVÁ, G. 2013. Nové trendy zodpovedného podnikania na Slovensku. Bratislava: Ekonóm, 2013. 264 s. ISBN 978-80-225-3746-9.

EURÓPSKA KOMISIA. 2013. Regióny ako priekopníci ekologických inovácií a inteligentného a udržateľného rastu. In Panorama [online]. Úrad pre publikácie, č. 47, 2013. [cit. 2016/10/26], 40 s. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panorama/pdf/mag47/mag47_sk.pdf

GALBREATH, J. 2010. How does corporate social responsibility benefit firms? Evidence from Australia [online]. 2010. In European Business Review, roč. 22, 2010, č. 4, ISSN: 0955-534X, s. 411-431. [cit. 2016/11/25]. Dostupné na internete: <http://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/09555341011056186/>

HRONCOVÁ VICIANOVÁ, J. 2014. Uplatňovanie koncepcie spoločensky zodpovedného podnikania vo vybraných odvetviach národného hospodárstva na Slovensku. Banská Bystrica: Belianum, Ekonomická fakulta UMB, 2014. 168 s. ISBN 978-80-557-0780-8.

HVOLKOVÁ, L. 2015. Sociálne zodpovedné investovanie podnikov v Slovenskej republike. Banská Bystrica: Belianum, Ekonomická fakulta UMB, 2015. 132 s. ISBN 978-80557-0872-0.

KHOJASTEHPUR, M., JOHNS, R. 2014. The effect of environmental CSR issues on corporate/brand reputation and corporate profitability [online]. 2014. In European Business Review, roč. 26, 2014, č. 4, ISSN: 0955-534X, s. 330 - 339. [cit. 2016/11/25], Dostupné na internete: <http://www.emeraldinsight.com/doi/pdfplus/10.1108/EBR-03-2014-0029>

MUSOVÁ, Z. 2013. Spoločenská zodpovednosť v marketingovej praxi podnikov. Banská Bystrica: Ekonomická fakulta UMB, 2013. 228 s. ISBN 978-80-557-0516-3.

PANWAR, N.L., KAUSHIK, S.C., KOTHARI, S. 2011. Role of renewable energy sources in environmental protection: A review [online]. 2011. In: Renewable and Sustainable Energy Reviews, roč. 15, 2011, č. 3, s. 1513-1524. [cit. 2016/11/25]. Dostupné na internete: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1364032110004065/>

PAVLÍK, M., BĚLČÍK, M. a kol. 2010. Spoločenská zodpovednosť organizácie: CSR v praxi a jak s ním dál. Praha: Grada, 2010. 176 s. ISBN 978-80-247-3157-5.

ÚBREŽIOVÁ, I., KOZÁKOVÁ, J., MALEJČÍKOVÁ, A. 2015. Corporate Social Responsibility and Perception of Environmental Pillar in the Selected Set of the Slovak Enterprises [online]. 2015. In: Procedia Economics and Finance, roč. 34, 2015, s. 542-549. [cit. 2016/11/25]. Dostupné na internete: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212567115016664/>

ZAFAR, S. 2013. Environmental Aspects of CSR. In: Environment [online]. 2013 [cit. 2016/11/25]. Dostupné na internete: <http://www.sharnoffsglobalviews.com/environmental-australia-csr-187/>

ZELENÝ, J. a kol. 2010. Environmentálna politika, manažérstvo a spoločenská zodpovednosť. Diel prvý. Banská Bystrica: Fakulta prírodných vied UMB, 2010. 179 s. ISBN 978-80-8083-972-7.

KONTAKT

Ing. Veronika Matiová

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

Ekonomická fakulta

Tajovského 10, 975 90 Banská Bystrica, Slovensko

veronika.matiova@umb.sk